

بزرگ‌تریم به دوره وزارت صنایع و معادن (۱۳۳۹-۱۳۳۶). شریف امامی در این «خاطرات» مطلب نسبتاً زیاد درباره اقدامات خود، و گاه افشاگری‌هایی درباره خطاها و پرونده‌های دیگران ارائه می‌کند. در اینجا نیز بسیاری مطالب ناگفته باقی مانده است. به یک مورد اشاره می‌کنیم: ساواک در گزارشی (۱۳۳۹/۱/۲۰) می‌آورد که در بین کارمندان عالی‌رتبه وزارت صنایع و معادن شایع شده که در معامله مربوط به کارخانه ذوب آهن، از سوی شرکت کسروپ (مجبری) پورسانی معادل ۱۴٪ بهای مورد معامله به حساب اشخاصی چون شریف امامی در بانک‌های خارجی واریز شده است. علت سوال خلعتبری در مجلس شورای ملی از دولت و پاسخ‌گویی شریف امامی در آنجا، همین مساله بوده است.^{۱۱}

انتخاب شریف امامی به نخست‌وزیری نیز از مقاطع مهم در زندگی سیاسی او و در تاریخ معاصر ایران است (شهریور ۱۳۳۹ - اردیبهشت ۱۳۴۰) وی درباره علت انتخاب خود به نخست‌وزیری توضیحی نمی‌دهد. اما می‌گوید که هیچ آمادگی قبلی نداشته، بلکه در همان روزی که اقبال به دستور شاه استعفا داد، او را مأمور تشکیل کابینه کرد (ص ۲۰۵). به نظر وی تنها علت سقوط کابینه دکتر اقبال بحران اقتصادی دولت و عدم تمایل اقبال به اجرای برنامه اصلاحات اقتصادی صندوق بین‌المللی پول بود. (ص ۲۰۵). البته درباره این مساله نظریات دیگری نیز وجود دارد. در دوره دکتر اقبال، پیوندهای سیاسی، اقتصادی و نظامی میان ایران و آمریکا محکم‌تر از قبل شده و بسیاری کمک‌های اقتصادی و فنی به ایران سرازیر شده بود. این دوره طلایی روابط ایران و آمریکا پیامدهایی به دنبال داشت. از یک طرف بسیاری از کشورها ایران را به عنوان متحد جدی آمریکا در منطقه به شمار آورده و موضعی گاه به شدت خصمانه علیه ایران اتخاذ می‌کردند، از آن جمله شوروی که به جنگ تبلیغاتی دیرپایی علیه ایران دقت زد و مشکلات مختلفی که در روابط ایران با افغانستان، ترکیه و عراق پدید آمد، سبب افزایش تنش‌ها شد. در کشور مصر و عراق علیه ایران تبلیغات زیادی به راه انداختند. علاوه بر این مسایل، در درون آمریکا و نزد دولتمردان آن کشور به تدریج درباره اوضاع درونی جامعه ایران تشکیک‌ها و تجدیدنظرهایی جوانه می‌زد. تردید در صلاحیت شاه و دولتمردان حاکم، فساد مالی دولتی، محدودیت‌های سیاسی و اجتماعی در سطح جامعه و در بسیاری موارد دیگر به تدریج تصویر نامناسبی از ایران نزد آنان ارائه می‌کرد. فساد سیاسی در جریان انتخابات تابستانی سال ۱۳۳۹ مزید بر علت شده و دکتر اقبال قربانی سیاست‌های غلط حاکم شده شریف امامی، یعنی انتخاب جدید شاه از چند سوی برای حفظ و نگهداری جویم سلطنت و شخص محمد رضا پهلوی که هدف انتقادات داخل و خارج کشور قرار گرفته بود مناسب به نظر می‌رسید؛ وی حلقه واسطه نخبگان سیاسی هوادار